

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Յու. Ավետիսյան, Լ. Ավետիսյան,
Լ. Սարգսյան, Ռ. Սաղաթեղյան

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ- ԵՎ ԽՈՍՔԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹ

*Գործնական աշխատանքների ձեռնարկ հումանիտար
ֆակուլտետների ուսանողների համար*

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
2016

ՀՏԴ 811.19Չ71 (07)

ԳՄԴ 81.2Հ-5

Հ 282

*Հրատարակության է երաշխավորել
ԵՊՀ հայ բանասիրության ֆակուլտետի
հայոց լեզվի ամբիոնը*

Հեղինակներ Յուրի Ավետիսյան, Ատոն Ավետիսյան, Լիանա Սարգսյան, Ռիտա Սաղաթելյան Խմբագիրներ՝ Ա. Սարգսյան (թ. գ. թ.), Մ. Ֆելեֆյան (թ. գ. թ.)

Հ 282 ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԽՈՍ-ԲԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹ: Գործնական աշխատանքների ձեռնարկ հումանիտար ֆակուլտետների ուսանողների համար / Յու. Ավետիսյան և ուրիշ. -Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2016.-224 էջ:

Ձեռնարկը կազմված է ԵՊՀ-ում դասավանդվող «Հայոց լեզու և խոսքի մեթոդ» դասընթացի ծրագրին և սկզբունքներին համապատասխան: Նյութն ընդգրկում է արդի գրական հայերենի բոլոր բաժինները: Առավել հանգամանորեն է ներկայացված խոսքի վերաբերյալ վերաբերող բաժինը, որտեղ զետեղված են բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցմանը, խոսքի արժանիքներին, բանավեցի արվեստին, խոսքային վարկեցողության և հաղորդակցման այլևայլ ոլորտներին վերաբերող առաջադրանքներ: Ձեռնարկում ներառված նյութը նախատեսված է հումանիտար (մասնավորապես իրավագիտության, միջազգային հարաբերությունների և պատմության) ֆակուլտետների ուսանողների համար:

ՀՏԴ 811.19Չ71(07)

ԳՄԴ 81.2Հ-5

ISBN 978-5-8084-2145-5

© ԵՊՀ հրատ., 2016

© Ավետիսյան Յու., 2016

© Ավետիսյան Ա., 2016

© Սարգսյան Ա., 2016

© Սաղաթելյան Ռ., 2016

ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ

Սիրելի՛ ուսանող

ճիշտ խոսելու և գրելու կարողությունը, ինչպես նաև հայոց լեզվի հարուստ շտեմարանից ըստ հարկի օգտվելու հմտությունը քննադատական և մասնագիտական կայացման կարևոր նախապայմաններից են: Տեսական յուրաքանչյուր գիտելիք ի վերջո յուրացվում և ամրագնդվում է վարժությամբ՝ գործնական տևական և նպատակադիր աշխատանքով: Ձեռնարկը ճիշտ կիրառելու դեպքում դու ոչ միայն հնարավորություն կունենաս մշակելու և զարգացնելու քո բանավոր ու գրավոր խոսքի որակները, այլև կկարողանաս ըստ անհրաժեշտության հանպատրաստից խոսք կառուցել, ասել է թե՛ հանրությանը ներկայանալ որպես գրագետ և բարեկիրթ մարդ:

Ձեռնարկը ծանրաբեռնված չէ ուղղագրական, կետադրական կամ ֆերականական առաջադրանքներով: Դրանց մի մասը, իհարկե, կոչված է նպաստելու մինչբուհական ուսումնառությամբ ձեռք բերված քննադատական գիտելիքները վերհիշելուն: Սակայն առավել կարևոր է համարվել այնպիսի առաջադրանքների ընտրությունը, որոնք նպաստելու են խոսքի առնչվող իրողությունների հանգամանակից վարժանքին և ուսուցմանը: Դրանց հետևողական կատարումը քեզ հնարավորություն կընձեռնի բարելավելու քո գրավոր խոսքի մշակույթը, զարգացնելու բանավոր խոսքի ներագոյման հնարավորությունները, ծանոթանալու նարտասանական արվեստի նրբություններին, տիրապետելու խոսքային ճիշտ վարվեցողությանը:

Վարժությունների այս գիրքն ունի մի առավելություն ևս. այն ըստ էության «Հայոց լեզու և խոսքի մեթոդը» դասընթացի աշխատանքային ձեռնարկ-տետր է: Առաջադրանքները կազմել ենք այնպես, որ դու հնարավորություն ունենաս աշխատելու նաև գրքում՝ լրացնելով կամ ընդգծելով անհրաժեշտ պատասխանը: Այդպիսով ցանկացել ենք ոչ միայն տնտեսել բռնամտեր, այլև հնարավորություն ենք տվել տեխստեր կամ բառեր արտագրելու փոխարեն պարզապես գրադվել առաջադրանքները լուծելով:

Սիրելի ուսանող, մենք վստահ ենք, որ դու հաջողությամբ կանցնես գիտելիքների ձեռքբերման նաև այս նախապարհը:

. . .

Ձեռնարկը կազմված է «Հայոց լեզու և խոսքի մեթոդը» բուհական դասընթացի բովանդակությանը համապատասխան: Ունի նեղ մասնագիտական ուղղվածություն, առաջադրանքները կազմելիս գերազանցապես նկատի են առնվել իրավագիտական և դիվանագիտական խոսքի յուրահատկությունները: Տեխստերի հիմնական մասը ընտրվել է նշված մասնագիտությունների համար նախատեսված բուհական դասագրքերից, մենագրություններից, բառարաններից, գիտական պարբերականներից և ՀՀ պետական տղանների (ՀՀ նախագահների, նախարարությունների, ՀՀ-ում գործող ներպետական և միջազգային կազմակերպությունների և այլնի) պաշտոնական կայքերից: Ըստ անհրաժեշտության նշվում են հեղինակ(ներ)ի անուն-ազգանուն(ներ)ը, աշխատության վերնագիրը (մենագրության դեպքում), գիտական պարբերականի անվանումը և կամ կայքէջի հասցեն:

Ձեռնարկում ընդգրկված են առաջադրանքներ, որոնք վերաբերում են խոսքային տարատեսակ անհատությունների: Օրինակները գերազանցապես վերցված են հեռուստառադիոհաղորդումներից, պարբերական մամուլից և պաշտոնական լրատվության այլ աղբյուրներից: Այս դեպքերում կարևոր ենք համարել նյութի ոչ

թե հետաքրքիրական կամ տեղեկատվական լինելու չափը և կամ աննիշտ գործածության աղբյուրը, այլ լեզվական սխալի տարածվածությունը և սխալը գործնականում շտկելու անհրաժեշտությունը:

Բացի գեղարվեստական տեքստերից, որոնք բերվում են բնագրի կետադրությամբ, մյուսներում կատարվել են որոշ խմբագրումներ:

Ձեռնարկի էլեկտրոնային տարբերակը «Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ» դասընթացի շրջանակներում մոտ մեկ տարի փորձարկվել է ԵՊՀ իրավագիտության, միջազգային հարաբերությունների և պատմության ֆակուլտետներում, որից հետո ենթարկվել է որոշակի խմբագրման, հաշվի են առնվել նաև ուսանողների առաջարկները:

Ձեռնարկը իր տեսակի մեջ առաջին փորձերից է: Հեղինակները սիրով կընդունեն վրիպումների և բացթողումների վերաբերյալ օգտակար դիտողություններն ու առաջարկները, դրանք հաշվի կառնվեն աշխատանքը վերահրատարակելիս:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Յուրի Ավետիսյան, Լևոն Ավետիսյան,
Լիանա Սուրգյան, Ռիտա Սաղաթեկյան

**ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ
ԽՈՍՔԻ ՄՇԱԿՈՒՅԹ**

*Գործնական աշխատանքների ձեռնարկ հումանիտար
ֆակուլտետների ուսանողների համար*

Հրատարակության տնօրեն՝ Կ. Գրիգորյան
Համակարգչային ձևավորումը՝ Կ. Չաղաբյանի
Կազմի ձևավորումը՝ Ա. Պատվականյանի

Չափսը՝ 60x84 Վե: Տպ. մամուլը՝ 14:
Տպաքանակը՝ 300 օրինակ:

ԵՊՀ հրատարակչություն
փ. Երևան, 0025, Ալեք Մանուկյան 1
www.publishing.y-su.am